СВОБОДА  SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

РІК XC... Ч. 102. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 30-го ТРАВНЯ 1987 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, MAY 30, 1987 No. 102. VOL. XCIV.

М. САВЧАК ОЧОЛИЛА СУА



М. Савчак

Клівленд (Конв. Ком. і прес. реф.). В днях від 22-го до 25-го травня ц.р. тут відбулася XXI Конвенція СУА з участю 181 делегаток. Конвенцією проводила предсідниця Дарія Ярошевич.

Під час конвенції відбулися доповіді й панелі. Всі вони були на високому рівні завдяки кваліфікованим доповідачам. Панелі заторкали сучасні проблеми України і українського поселення в Америці.

Обговорено теж специфічні почини СУА — стипендійну акцію, суспільну опіку, журнал „Наше Життя", Український Музей, на що були зорганізовані спеціяльні панелі. Обговорені були також організаційні справи СУА.

Конвенцію привітав телеграмою президент Роналд Реґен і його дружина Ненсі Серед численних писемних привітів був теж привіт від Патріярха і Кардинала Мирослава Любачівського.

Головна Управа СУА зложила візиту Єпископові Робертові Москалеві, який двічі був присутній на конвенції. На конвенції були почесна голова СУА Лідія Бурачинська й голова СФУЖО Марія Квітковська.

Під час конвенції відбулися: відмічення відділів СУА, що своєю діяльністю вирізнилися на протязі трьох міжконвенційних років були вимінені відділи за їх жертвенну працю в ділянці стипендій студентам в Південній Америці й Европі; були нагороджені відділи, що стали меценатами й фундаторами Українського Музею.

Конвенція уділила почесне членство СУА Ірині Кашубинській, Теодозії Савицькій та Ірині Качанівській.

Теж на конвенції відзначено п'ять молодих жінок за непересічні досягнення у їх професійній праці: Лілію Баґтарович, Анну Бобяк-Нагірну, Оксану Ксенос, Мирославу Мудрак-Цішкевич, Марту Шаран.

Рівнож на XXI Конвенції членки попрощали довголітню голову СУА Іванна Рожанковську й наділили її почесним головством за її працю на протязі 12-ох ро-

(Закінчення на стор. 3)

П. Шевчука перевибрано на голову Олбанської Округи УНС

Вотервліт, Н. Й. — Річні загальні збори Олбанської округи відділів УНСоюзу відбулись у неділю, 11-го квітня ц.р., у Вотервліті, Н. Й.

Голова Округи П. Шевчук відкрив збори, на які прибуло 37 членів. Головний Уряд репрезентував на зборах Головний радний Володимир Квас.

Ю. Романишин, який заступав І. Дурбака провадив нарадами. Він перечитав програму зборів, яку прийнято без змін. Інж. Р. Ракочого обрано на предсідника зборів, а Й. Романишина на секретаря. Перечитано протокол із минулих зборів по-англійськи і по-українськи. Обидва протоколи прийнято одноголосно без змін. П. Шевчук відмітив, що здобуто 63 нових членів в 1986 році та що в Окрузі нагороджено шість студентів стипендіями на загальну суму 1,600 дол.

В. Варшона, касир, подав свій звіт з розходами і приходами та кінцеве сальдо на



П. Шевчук

суму 449.57 дол. М. Савків голова Контрольної комісії ствердив, що книги були добре проваджені та запропонував уділення абсолюторії Управі.

Відтак вибрано Управу на нову каденцію в складі: голова — П. Шевчук, перший заступник — Стефа

(Закінчення на стор. 3)

ВІТАЮТЬ Д. ШУМУКА



Після понад 40-річного ув'язнення в тюрмах і концтаборах СССР до Канади прибув у суботу, 23-го травня, Данило Шумук, 72-літній український правозахисник. На летовищі в Калґарі, Онт., його вітало понад 100 осіб, включно з його племінником Іваном і його сином Ярославом, які від років вели боротьбу за його звільнення. На фото вгорі Д. Шумука (зліва) вітає президент СКВУ адв. Петро Саварин (справа), а на задньому пляні — парляментарист Вінс Данцер, з округи Вернон, Б.К., де проживатиме Д. Шумук.

(фото: Марко Левицький)

У ВАШІНҐТОНІ ВІДБУЛАСЬ МІЖКОНФЕСІЙНА МАНІФЕСТАЦІЯ

Вашінґтон. — У п'ятницю, 1-го травня ц.р. тут відбулась маніфестація кількох сотень представників православного, протестантського і католицького віровизнань.

Інтернаціональна репрезентація складалася з представників від Прибалтики, Росії, України, а також були репрезентовані деякі американські установи включно з Конґресовими зборами прав людини. Були це представники народів, які є жорстоко переслідувані під безбожним комуністичним режимом за свої релігійні переконання. Цю маніфестацію спонзорували Всеукраїнське Євангельсько -Баптистське Братство, Комітет оборони переслідуваних православних християн, Комітет спроби звільнення дисидентів, Християнський інтернаціональний відгук Співчутливі жінки Америки, Дім волі, Інститут релігії та демократії, Литовська католицька релігійна поміч, Крайова асоціяція Євангеликів, Крайовий Комітет Тисячоліття Християнства в Україні, Крайова Міжрелігійна організація, Слов'янська євангельська асоціяція, Український Конґресовий Комітет і Консультація релігійних дослідів.

В годині 10-ій рано розпочато маніфестацію співом російського православного хору і вступним словом керівника маніфестації та директора Інституту релігії й демократії д-ра Кента Р. Гілла. До Конґресу ЗСА доставлено петиції.

Промовляли сен. Піт Вилсон і конґресмен Френк Волф. Вони підтвердили, що там, де немає релігійної свободи, не може бути всякої іншої свободи, а тому ми повинні пригадати американському народові, що не зважаючи на звільнення кількох політичних і релігійних в'язнів у СССР, там все ще є велике обмеження свободи для вірних, а також продовжується переслідування інакшедумаючих. Ця маніфестація, говорили вони, є сигналом для совєтської влади, що між християнами існує єдність і вони будуть продовжувати домагатися усіми доступними їм засобами не лише звільнення релігійних в'язнів, але отримати всесторонню свободу, свободу людині, свободу народам.

Особливим промовцем була Ірина Ратушинська, поетка і правозахисниця, щира християнка, яка була звільнена у жовтні 1986 року після чотирирічного ув'язнення в СССР. На закритому суді вона була суджена за „підривну діяльність і послаблення совєтського режиму". За словами її мужа, вона була засуджена за „п'ять віршів, які були так далекі від політики, як Господня молитва „Отченаш". В часі ув'язнення вона пережила насильне годування і побиття, була ізольована й тортурована, що спричинилось до поважного захворіння. Але, не зважаючи на тяжкі обставини, вона не піддалася тискові совєтської влади підписати прохання про помилування, заявляючи, що вона була суджена нелеґально. Вона говорила про переслідування в СССР і про потребу протидії у вільному світі.

Маніфестацію закінчено молитвою, що її відмовив о. Ернест Ґордон.

Жидівські організації підписали договір з поляками

Торонто. — Український тижневик „Гомін України" повідомив у числі з 27-го травня ц.р., користуючись інформаціями жидівської газети „Джуїш Пресс", що у Варшаві підписано договір між Світовим жидівським конґресом і польським урядом у справі внормування взаємовідносин між обидвома сторонами.

У переговорах брали також участь речники Світової жидівської федерації польських жидів, Світової федерації жидівських борців й об'єднання партизанів та колишніх в'язнів концтаборів. Делеґацію цих трьох організацій очолював Стефан Ґраєк, та сама людина, яка з допомогою своїх „товиршів" зруйнувала 26-го вересня 1985 року пам'ятник на пошану українських і жидівських жертв нацизму й большевизму, що його спорудив бл. п. Юрій Диба на горі Сіон в Єрусалимі.

З польської сторони участь у переговорах брали: міністер у справах релігії Алам Лопатка та представники трьох інших міністерств. Згідно з договором, жидівській стороні дано можливість на відновлення кладовищ та спорудження пам'ятників на місцях масового поховання жертв нацизму. Польща зобов'язалася дати доступ жидам до державних архівів, мовляв, для вивчення життя і діяльности польських громадян, що проживали в Польщі. Водночас уряд зобов'язався продовжити функціональність жидівського павільйону в Авшвіці, колишньому концтаборі смерти. Міністерство освіти створить катедри для вивчення жидівських проблем при польських університетах.

Два речники СЖК, І. Сінгер і Е. Стейнберг, відбули двогодинну розмову з польським лідером Войцєхом Ярузельським. Після зустрічі В. Ярузельскі вручив голові СЖК Е. Бронфманові двохсотлітню Тору — сукупність усіх заповідей жидівського народу, а також перших п'ять книг Біблії. На зустріч з представниками жидівських організацій прибуло до Варшави з усіх закутин Польщі понад 6,000 жидів.

В кінці інформації говориться, що у висліді цього договору, польська і жидівська діяспори домовились до того, що жидівські кола не будуть „полювати" за колишніми польськими колябарантами з часів Другої світової війни, а польські кола підтримуватимуть працю Бюра спеціяльних інвестиґацій (ОСІ) Департаменту справедливости в ЗСА.

Помер М. Пізнак

Ню Йорк. — Тут в лікарні на Стейтен Айленді помер в суботу, 23-го травня ц.р., адвокат і відомий громадський діяч, Михайло Пізнак.

М. Пізнак був довгі роки зв'язаний тісно із Українським Народним Союзом, а в роках 1954-58 був заступником головного предсідника. В громадському житті довгі роки займав пост віцепрезидента УККА.

Народжений 1906 року в Джерзі Сиһі, Н. Дж., був парафіянином української католицької церкви свв. Петра і Павла в тому місті, а відтак проживав в Ню Йорку, де й вів свою адвокатську практику.

В часі Другої світової війни служив в американській армії. Правничі студії закінчив в університеті Фордгам в Ню Йорку і в 1929 році зложив адвокатський іспит та був допущений до адвокатської практики.



Св. п. М. Пізнак

Залишив у смутку чотирьох братів з родинами.

Похований на кладовищі св. Реймонда в Бронксі, в середу, 27-го травня 1987 року.

ЗСА ВІДКЛАЛИ ПЛЯН ОХОРОНИ КУВАЙТСЬКИХ ТАНКЕРІВ

Вашінґтон. Беручи до уваги застереження і раптове невдоволення в Палаті Репрезентантів і Сенаті, президент Роналд Реґен наказав тимчасово стримати плян охорони кувайтських танкерів, які мали перевозити оливну ропу під американськими прапорами і в супроводі воєнних кораблів ЗСА. Поінформовані особи у Вашінґтоні думають, що до тимчасового стримання пляну спричинилась також у великій мірі байдужість західньоевропейських альянтів, які, на пропозицію секретаря Департаменту оборони ЗСА Каспара Вайнберґера, щоб вони вислали в район Середземного моря і Перської затоки також свої кораблі для охорони їхніх інтересів, відгукнулись у Брюсселі неґативно. Ця неґативна постава Европи, яка найбільше залежна від достави оливної ропи з Близького Сходу, автоматично викликала сильну реакцію в Конґресі ЗСА і вимогу до Адміністрації стримати плян охорони. До цієї вимоги долучились навіть прихильники політики президента Р. Реґена, республіканці і демократи.

Немає сумніву, що американські законодавці побоювались, що американська акція у Перській затоці може поступово втягнути З'єднані Стейти Америки у війну між Іраном і Іраком, яка увійшла вже в сьомий рік кривавого зудару з десятками тисяч жертв по обидвох боках. Немає навіть сумніву, що американські збройні сили, зокрема морська і повітряна фльота могли б на протязі одного дня цілковито зневтралізувати Іран, як партнера у війні і знищити усі ракетні вистрільні, військові летовища й інші воєнні об'єкти, але така акція могла б рівночасно викликати антиамериканські настрої на Близькому Сході серед арабських країн, навіть неконечно заприязнених з Іраном.

Державний секретар Джордж Шулц, розмовляючи з кореспондентами, виразно і недвозначно заявив, що ЗСА не мають наміру встрявати у війну між Іраном й Іраком. Нашою інтенцією є тільки оборонятись і американська воєнна акція могла б розпочатись тільки тоді, якщо б котрась зі сторін безпосередньо затакувала збройні сили ЗСА в цій частині світу. Шулц виразно підкреслив, що американські кораблі мають зарядження активно оборонятись і це зарядження не було відкликане Адміністрацією.

До справи охорони кувайтських оливних танкерів висловились чимало законодавців, сенаторів і конґресменів, зокрема сен. Сем Нанн, демократ з Джорджії голова збройної комісії в Сенаті, сен. Роберт Дол, лідер республіканської меншости в Сенаті та багато інших. На питання кореспондентів чи Адміністрація мінятиме свою поставу до цієї справи, головний дорадник президента Р. Реґена у справах крайової безпеки Френк Карлуччі заявив, що ця справа, правдоподібно буде темою розмови Президента з головами сімох індустріяльних держав у Венеції, Італія, у першій половині червня цього року. Від їхньої постави залежатиме у великій мірі також дальша стратегія ЗСА на Близькому Сході.

Україна подвійними очами

Джерзі Сиһі, Н. Дж. (О. К.). — Ясні, ясні, очі глядять на нас з усміхом і, здається, немов у них відбивається особливо чітко все, що вони бачать. При нашій розмові ці очі реаґують на наше кожне питання, але ми певні, що в часі мандрівок по Україні, вони втягали у себе кожну картину, кожний нюанс, який треба було пояснити американському журналістові, і допомагали йому бачити все правильно.

Не диво, отже, що Майк Едвардс, який в „Нешенел Джіоґрафік" писав про Україну, у своїх доповідях тепер підкреслює, яку велику допомогу дала йому його перекладачка Таня.

Таню Д'Авіньйон ми знаємо ще із давніх років, коли вона молодою юначкою пластувала. Вже тоді її бистрі ясні очі дивилися на довколишній світ з особливою цікавістю і якось інакше від усіх дівчат. Тому ми зовсім не здивувалися, що вона саме вибрала як своє звання мистецьку фотографію, в якій вона справді проявляє не абиякий талант. Цікавість потягнула її в широкий світ, а особливо полонила її земля її батьків.



Таня Д'Авіньйон розповідає про свою поїздку.

Коли престижевий місячник „Нешенел Джіоґрафік" почав шукати за перекладачем для своєї екіпи, яка мала виконати репортаж з поїздки на Україну, Таня враз із декількома іншими зголосилася як кандидатка та отримала прихильну опінію УНІҐУ. Але не ця опінія перемогла в тому, що вибір впав на неї, а безпосередня розмова-інтерв'ю з М. Едвардсом. Ясно, що на таку подорож треба було, щоб люди які мали перебувати стільки часу разом, мали між собою добрий особистий контакт і саме таке взаємне зрозуміння було між Едвардсом і Танею. Вона розповідає, що

(Закінчення на стор 4-ій)

ВЛАШТОВУЮТЬ ФЕСТИВАЛЬ У ТРЕНТОНІ

Трентон, Н. Дж. (Ю.М.). — У суботу й неділю, 6-го і 7-го червня ц.р., відбудеться вже 9-ий з черги спадщинний фестиваль в цьому столичному місті Ню Джерзі. Фестиваль відбудеться на площі Мілл Гілл Парк, при Норт Брод і Фронт вулицях від год. 10-ої до 6-ої в суботу, й від год. 12-ої до 6-ої в неділю. Вступ є вільний.

Слідуючі місцеві українські організації беруть участь у фестивалі: парафія української католицької церкви Св. Йосафата, відділ СУМ-А ім. Е. Коновальця, 19-ий Відділ Союзу Українок Америки та 116-ий Відділ УНСоюзу. Заходами відділу братської діяльности УНСоюзу буде показаний під час фестивалю фільм „За стерном долі"

У СВІТІ

ГАЗЕТА „НЮ ЙОРК ТАЙМС" покликаючись на заяву Дейвида Голландера, голови делеґації ортодоксальних рабинів, яка недавно повернулася з подорожі до Совєтського Союзу, пише, що совєти дозволять шістьом молодим совєтським жидам виїхати до ЗСА на студії в жидівських духовних семінаріях, щоб після закінчення студій і повернення до СССР, займатися там розвитком „релігійної діяльности". Д. Голлендер особисто привітав таку ініціятиву СССР і заявив, що наука совєтських „студентів" розпічнеться вже цієї осені. Один із групи рабинів, який подорожував до Совєтського Союзу, Гаскел Локстін заявив, що випущення тільки шістьох молодих людей на студії є мінімальним задоволенням ортодоксальних жидів, або інакше „косметичними заходами" совєтських чинників для заспокоєння хвилі невдоволення.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР АВСТРАЛІЇ Боб Гок заявив, що він старатиметься про пересунення дати виборів до сенату і палати громад, щоб дати можливість його лейбористському урядові закінчити плянування перебудови економіки, тобто здійснити плян, який уряд розпочав півтора року тому. Гок при тому заявив кореспондентам, що генеральний губернатор і офіційний репрезентант королеви Великобританії Єлизавети II Нініан Стівен проголосив парляментарні вибори вісім місяців скоріше передбаченого речинця, так що в цьому випадку не буде навіть потрібно більшости голосів у парляменті для відкладення виборів.

НА ПРОЦЕСІ ПРОТИ колишнього шефа ґестапо в Ліоні, Франція, під час Другої світової війни Клявса Барбі було висунено в середу, 27-го травня ц.р., одно з найсильніших і найбільш переконуючих обвинувачень, а саме замордування 44 жидівських дітей, які були віднайдені ґестапом і вислані до концтабору в Німеччині до газових камер. Згідно з інформаціями свідків, усі привезені з околиці Ліону діти були вже заздалегідь призначені на смерть рішенням ґестапо за підписом К. Барбі. Підсудний, який у принципі відкидає усі висунені проти нього обвинувачення каже, що він не займався знищуванням жидів, а працював у відділі поборення французького руху спротиву. Очевидно, висунені проти Барбі обвинувачення були прочитані прокуратурою і підтверджені свідками, але у відсутності підсудного, якого знову відвезли до тюрми св. Йосифа в Ліоні на його власне бажання і бажання його адвоката. Процес продовжується без його персональної участи.

В АМЕРИЦІ

МИСТЦІ ТА МАЙБУТНІ творці мистецтва працюють як ремісники, щоб утримати себе та свою музу. Майстер будівельної фірми, яка відновлює доми, Дін Паппалярло, сказав, що біля 50 відсотків його робітників — це мистці, які в Ню Йорку шукають можливости вияву та признання своїх творів, а в той же час працюють щоб заробити гроші на прожиття.

ДВІ МАЛО ВІДОМІ потуги в мистецько-музейному світі, Американська федерація мистецтв і Мистецько-музейна асоціяція Америки, заявили що об'єднуються. У висліді такого злиття це буде єдина найбільша в краю установа, що буде пособляти музеям в переведенні мистецьких виставок. Ці дві незаробіткові групи, які раніше приміщувалися в Ню Йорку та Сан Франсіско, організували та пускали в обіг більшість мандрівних мистецьких виставок у країні. Тепер, об'єднавшись, ця група зможе ще в додатку до мандрівних виставок пропонувати музеям майстерні та послуги в ділянках обезпечення образотврочого мистецтва, компюторизації і в навчанні музейного управління.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН твердить, що він не зламав жадних законів, однак признається, що зазнав втрати довір'я після того, як столична преса своїми натяками закидала йому незаконні потягнення в Іранґейті. Пробуючи вияснити свою ролю, Президент сказав, що він відкрито пробував зацікавити громадськість в натиску на Конгрес, щоб він погодився на підтримку нікараґуанських повстанців. „Я також був свідомий того, що поодинокі групи та особи складали приватно пожертви на ту ціль. Я не знав хто вони й не питався, як і також ніколи не питався як вони це робили"

ФЕДЕРАЛЬНА ІНФОРМАЦІЙНА агенція, на питання кореспондентів відповіла, що покищо ніхто не скаржився на совєтські передачі в англійській мові з Куби, призначені для слухачів у З'єднаних Стейтах Америки. Існує дві можливості мовчанки, а саме: совєтські передачі передавались на середніх хвилях (АМ) тільки один раз минулого тижня і про них не знали навіть ті американці, які хотіли їх слухати. Все одно численні радіостанції у південних стейтах, зокрема на Фльориді, Джорджії та інших заявили, що вони протестуватимуть, якщо совєтські передавання шкодитимуть їхнім передачам і тим самим підриватимуть їх „бизнес"

КРАЙОВА ЕДУКАЦІЙНА асоціяція подала до відома, що пересічна платня учителів публічних шкіл в Америці є тепер 22,704 дол. річно, а кошт навчання однієї дитини в народній або середній школах виносить 4,000 дол. Найвищі платні учителів відмічено в таких стейтах: Аляска 43,970 дол., Дистрикт Колюмбії — 33,797 дол., Ню Йорк — 32,620, Мишиген — 31,500 і Каліфорнія 31,170. Південна Дакота, Міссісіпі та Арканзо — це стейти, в яких платні учителів є нижче 20,000 дол.

ВІТОН КОЛЕДЖ, найстарша виключно жіноча навчальна інституція в Новій Англії, повідомляє, що мужі довір'я їхньої інституції погодились в наступному навчальному році цю школу зробити ко-едукаційною. Рішення було одобрено мужами довір'я на їхньому засіданні в неділю, 24-го травня ц.р., на кемпусі школи в Нортон, Масс., 40 миль на південь від Бостону

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Tel.: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Реґен проти комунізму

Кількатижневе слідство, що його веде Конґрес у справі засекреченого продажу одного транспорту зброї Іранові з участю у цій трансакції Ізраїля та з передачею отриманих з продажу фондів протикомуністичним партизанам (конҐрас) у Нікараґуа ніби підірвало повагу президента Реґена у широких колах американського суспільства. Опити, що їх переводять різні часописи і офіційні аґенції, виявили обниження популярности Президента особливо щодо його правдомовности. Перечить тим опитам ентузіязм, з яким вітають Роналда Реґена скрізь і при всякій нагоді, де він тільки появляється – на закінченні шкільного року у високих школах, на зібранні представників фінансово-торговельного світу, на зібранні видавців газет чи на привітанні з 80-річчям фільмового артиста Боба Говпа, який роз'їздив був по всіх воєнних фронтах розважати вояків. Не можна теж закидати Роналдові Реґенові цієї помилки, яку зробив був Ричард Ніксон, що заперечував факти своєї поведінки: Роналд Реґен признав публічно, що продаж зброї Іранові був помилкою, він признав, що дозволив був на таку операцію, надіючись на злагіднення відносин з Іраном та позискання Ірану як посередника для звільнення закладників у Ливані. І за ввесь час того конґресового слідства, ба, від самого початку свого урядування в Білому Домі, Роналд Реґен завжди послідовно займав виразне становище проти комунізму як ідеології і проти експансії комунізму у країнах вільного світу.

На цю тему появилася першорядна стаття у поважному щоденнику „Кріщен Саєнс Монітор" з 26-го травня ц. р. під знаменним заголовком „Президент обороняє свободу проти комунізму". Цікаво, що на подібну тему появилася майже одночасно чергова синдикована стаття колишньої амбасадорки в ОН Джін Кирпатрик про антиамериканські настрої в західньоевропейських країнах, які прагнуть миру, бо вони перші зазнали б на собі удару нового большевицького походу, — але забувають, що завдяки Америці існує в Европі мир 42 роки і що найбільшим оборонцем свободи є саме президент Роналд Реґен. Роналд Реґен назвав був Совєтський Союз „злющою імперією". Коли зактуалізувалася пекуча потреба переговорів з СССР про припинення переговорів у зброєнні — він, Реґен, злагіднив тон своїх виступів. Але не вирікся своєї принципової настанови – противитися всіма засобами експансії, комунізму. Тому на своїй другій зустрічі з Міхаїлом Ґорбачовим в Ісляндії волів зірвати цю конференцію, як погодитися на вимогу Ґорбачова, щоб Америка виреклася пляну здобути оборонну зброю проти ракет. І коли Конґрес відмовився давати дальшу допомогу грішми чи зброєю протикомуністичним партизанам у Нікараґуа – він дав свою згоду на добування фондів для отих контрас чи то від інших країн (Савдійській Арабії) чи від американських мультимільйонерів. Він запевняв, що далі обстоює на тому, що не знав, що гроші з продажу зброї Іранові підуть для контрас, але коли це виявилося, то не наталврував за те найбільш відповідальних за таку трансакцію осіб, хоч декого з них звільнив із праці за діяння поза його плечами.

Автор статті у „Кріщен Саєнс Монітор" каже: формально і леґально можна притягати президента Реґена до відповідальности за первісне замовлення афери з Іраном. Але чи можна закидати йому, що він веде політику антикомунізму?! І коли запитали на конґресовому переслухуванні колишнього дорадника Президента у справах крайової безпеки Роберта МекФарлейна, чому він не звернув уваги Президентові, що афера з Іраном недобра і що недобре таким способом добувати, фонди для контрас, то Мекфарлейн відповів: „Мабуть тому (мовчав), що Біл Кейсі (тодішній голова Центральної Розвідчої Агенції), Джін Киркпатрик і Каспер Вайнберґер були б закинули мені, що я комунізуючий". Цією заявою Мек Фарлейн не образив нікого з названих осіб, ані тим паче президента Реґена. Він ствердив, що у Білому Домі та в колі найближчих співробітників Роналда Реґена панує атмосфера антикомунізму. І може саме тому американське суспільство інстинктовно поважає і любить Роналда Реґена, і тому теж у Конґресі не зважуються безпосередньо атакувати Роналда Реґена, бо знають, що він перейде до історії, як заприсяжений ворог комунізму. І ця його заслуга переважає прогріх супроти демократичних лібералів у Конґресі, які байдужні на експансію комунізму — допустили до прогри війни у В'єтнамі і тепер забороняють допомагати контрас в Нікараґуа. Добре, що Президент вірний своєму принципові.

„БАЖАТИ ҐОРБАЧОВУ УСПІХУ?"

(Польський поглядна „розрядку")

(м.б.) Під таким заголовком появилася у квітневому числі польської „Культури" стаття підписана „Знавцем" (мабуть автор живе в Польщі). Стаття має форму діялогу між „песимістом" і „оптимістом". Автор, — виглядає, — дивиться на заходи Ґорбачова песимістично, подібно як більшість нашої преси. Думки статті настільки вникливі, що, на нашу думку, цікаво буде переповісти їх для наших читачів, тим паче, що ми не менш від поляків заінтересовані в тому успіху, чи неуспіху.

1. Очевидно Ґорбачов намагається збільшити могутність совєтської імперії. У цій імперії промисловість процвітає тільки в одній ділянці — у воєнній промисловості. Поза цією ділянкою-море корупції, лінивства, нездарности, марнотравства, застою, глупоти та привілеїв опортуністів. Такої однієї продукційної ділянки справности не можна на довшу мету відокремити від решти продукції, де паношиться невидатність праці, а якість продукції є під псом. Коли б решта суспільства працювала так справно, і була плачена так добре, як у воєнному секторі, то совєтська економіка могла б змагатись із капіталістичною. Не було б „бракового" виробництва, пиянства та „уравніловки" суспільства до рівня бідности, що ціхує нинішнє совєтське суспільство. Прообразом такої слабости промисловости є Чорнобиль, де хоч продукція була частинно для воєнного діла (там продуковано плютоній для нуклеарних ракет), панувала халатність продукційного процесу.

2. Щоб направити продукційність, Ґорбачов мусить мати за собою інтелектуальну еліту. А передумовою цього є лібералізація системи. А совєтська система осцилює цілий час між воюючим комунізмом, господаркою повної контролі, а таким чи іншим НЕП-ом. Постійно стосуються гайки. Раз їх прикручують, раз звільнюють. Коли контрольована господарка доводить до її майже повного застою, приходить „передишка", деяка свобода на ринку. Ґорбачов, мабуть, хотів би завести НЕП ленінського розміру, але це пішло б задалеко. А це ставить його у дуже важке становище. Намагаючись направити систему і змінити її, мусить водночас претендувати, що нічого не міняє. Його клопіт не так у тому, щоб переконати партійні органи, що зміни конечні. Більший клопіт із кадрами в промисловості, які закостеніли, виконуючи приказ „згори" і просто органічно не можуть прийняти змін, у господарській системі.

3. Щоб утримати систему, провід приневолений постійно порушувати її ідеологічні положення. Без того пропали б. Зразу „викляли" кібернетику, генетику й теорії релятивної фізики, завдяки яким Захід зробив такі поступи у продукції, в тому і воєнній. Коли б ішли були по цій лінії до кінця, не мали б нуклеарної зброї, ні скомпюторизованої системи оборони. Крадіжки від Заходу спасли їх. Нині Совєтський Союз є другою по силі мілітарною потугою у світі, і росте при наявній допомозі Заходу. Це не жарт. Колись Ленін сказав, що капіталісти продадуть совєтам навіть шнурок, яким вони колись тих капіталістів повісять. До слів Леніна треба б додати ще те, що той шнурок продають капіталісти їм на кредит.

4. Чому Захід допомагає совєтам поростати у силу? Заходові потрібний совєтський ринок збуту (пригадаймо продаж американського збіжжя!). СССР — це рай для західнього підприємця (пригадайте Гаммера!), де дешева робоча сила, нема юній, багатство сирівця і ненаситний ринок збуту. Все це дуже улегшує Ґорбачову його завдання. Але воно, не зважаючи на все, дуже складне.

5. На думку автора, совєтську систему направити неможливо. Ось що він каже: „Совєтська система — це наче брила льоду, яка наросла роками верствами, а кожна з черги верства складається з трупів людей, їх зусиль і їх надій. Кожна „відлига" дозволяє стопити маленьку верству того гігантського цвинтарища, де похоронено марксистську утопію. Ніхто не може спричинити цілковитої відлиги, (...) Хрущов обмежився тільки до „добрих комуністів", які були жертвами Сталіна, бо коли б хотів регабілітувати всіх, мусів би був викликати імена жертв довгий час у день і ніччю. Не можна розтоплювати льодовика трупів, з того бо вийшло б тільки багато ... смороду". Отже, „направити" систему неможливо. Совєтська система центрального плянування, контролі і розподілу не може співіснувати в СССР зі системою вільного ринку. Практика Юґославії і Мадярщини не переконлива. Це не гігантські країни як СССР. Завести частинно вільний ринок, то вчинити те, про що каже анекдота про Хрущова: Повертаючись із Англії, він бачив там лівобічний рух на дорогах. Звернувсь до товаришів: „Чи не варто б випробувати таку зміну і у нас? Може на напочаток хай би тільки 10 відсотків авт їздило лівою стороною дороги..." Це порівняння насправді істотне. Компроміс між контрольованою господаркою і вільним ринком переводили в життя лейбористи в Великобританії після Другої світової війни; практикується там ця система частинно і нині, але ледве, чи Ґорбачов наважився би на так далекойдучі реформи. Піде він за зразком Китаю? Це було б іще найбільш реальним. Там ліквідація колгоспів визволила сільсько-господарську продукцію. Але що робити з промислом? Як у цьому секторі погодити суперечності господарських систем? На ці питання нема відповіді, бо досі ніхто не брався до реформ з таким розмахом у СССР, як Ґорбачов. Важко уявити собі „добрий" соціялізм совєтського зразка, який витримав би перегони з капіталіз-

(Закінчення на стор. 4-ій)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про пізніх Іванів

Цікаво було б знати, чи наше старе українське прислів'я про пізніх Іванів створилося тому, що у нас так багато людей, які не притримуються часу і зправила запізнюються — чи було навпаки — хтось видумав таке прислів'я, а ми до нього пристосувалися?

Здається, що ця перша можливість більше правдоподібна і що вже здавендавна ціхувала наш нарід ця погана звичка запізнюватися.

Зчасом ми усі так уже до того привикли, що вважаємо, наприклад, самозрозумілим не являтися точно на імпрези, на свята чи на товариську зустріч. Ба, щобільше, коли хтось старається розпочати імпрезу, засідання чи гостину в цю годину, на яку вони були призначені, запізнені учасники є просто обурені, як можна було... „вже зачати". Тоді вони зі шумом входять немов, щоб показати, що це вони праві, а не організатори, які відважилися без них починати діло.

Зверніть увагу, дорогі читачі, скільки ваших знайомих оправдують своє запізнення ствердженням, що „немає потреби спішитися, бо і так імпреза не розпічнеться на час", або спокійну заввагу, що — „українці мусять спізнятися". Чому однак так є — ніхто не вміє сказати.

Пригадується нам характеристичний для цього способу міркування випадок, як ми одного разу прийшли до знайомих на гостину точно о годині, на яку були запрошені. Спершу ніхто не відкривав дверей, відтак господар дому явився в сорочці без краватки, господиня мигнула у передсінку ще у закрутках на волоссі та хвартушині і, здається, ми були більше засоромлені своїм... „нетактом", як наші господарі.

Цікаве, що наші люди ніколи, однак, не відважилися б бути „пізніми Іванами", коли йдеться про спілкування із чужинцями — чи це в праці, в товариському житті чи суспільному. І здається, саме під впливом оточення і життя в українському середовищі поволі наші „пізні Івани" зачинають здавати собі справу що точність — це не хиба, а прикмета.

Але, на жаль, ці переміни проявляються радше в особистому чи професійному житті, коли, однак йдеться про українське громадське життя — наше прислів'я все ще дуже живе і актуальне.

Ось візьмімо, наприклад, відзначування наших національних свят, річниць чи інших подій, які є зв'язані із точно означеними датами. Чомусь організатори завжди мають час і зовсім не соромляться пересувати реченець історичних дат чи подій, і то зправила на пізніше.

І знову насувається питання, чому воно так є? Чому і кому воно потрібне? Ось дуже недавно була перша річниця найбільшого нещастя в новітній історії, яке навістило саме нашу батьківщину — нуклеарної катастрофи в Чорнобилі. 26-го квітня заговорили про нього у цілому світі — не було, здається, засобів масової інформації, які в якийсь спосіб не відзначили б цієї річниці, але таки в цей день а не в тиждень, місяць чи ще в іншу пізнішу пору. Не так у нас — поодинокі місцевості чи організації відзначали цю нам найближчу трагедію, коли їм було вигідно та коли були до цього готові (розуміється за деякими вийнятками). І як тут дивуватися малій кількості учасників, чи малому зацікавленню такими імпрезами?

Важко також зрозуміти чому аж тепер проголошується „рік Чорнобиля", коли фактично повинен це був бути рік 1986? Як будуть нас колись оцінювати історики? Трагедія була в 1986 році, але вільні українці проголосили роком Чорнобиля 1987!

Спостерігаючи підготову до 1000-річчя Хрищення України побоюємося, що і тут будемо „пізніми Іванами" і спокійно і без ніякого вагання перенесемо львину частину святкувань на рік пізніше...

Петро Сулима

ДИВНА КРИТИКА КНИЖКИ ПРО ГОЛОД

III.

Повіривши рецензентові, читач міг би зробити висновок, що потерпіла тут передусім наука, втрату понесла також українська громада, виявлено ще, один „брак" чи „гріх" Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету (УНІГУ), неспроможним виявився Роберт Конквест як дослідник і як автор і не було підстави підносити питання про запляновaний ґеноцид, а може й про самий голод. Це, очевидно, може трапитися читачеві, який не прочитавши книги Р. Конквеста, може не розібратися в рецензії на книгу.

Вгорі вже була мова про стратегічне балянсування утилітарних інтересів і цілей. Тут ще торкнемося справи зібраних УНІГУ фондів для покриття коштів проєкту дослідження питання голоду та видань про нього. Рецензент воліє представляти цю справу для читачів названого журналу так, як би справа цих фондів знецінювала цілий проєкт, а зокрема книгу Роберта Конквеста. Тим часом хто-як-хто, а проф. Маґочий знайомий з так поширеною справою ґрентів та спонзорування різних наукових чи мистецьких проєктів і видань в ЗСА й Канаді та що цей факт сам в собі не кидає підозріння на ті проєкти чи видання. А втім, він сам очолює катедру, на яку українська громада збирала й жертвувала фонди. Проф. Маґочий не проти того, щоб, наприклад, від Петра Яцика та інших людей, які мають до нього довір'я, приймати чи мобілізувати гроші для проєктів, які він сам очолює. А проєкт Конквеста на спілку фінансували ґрентами ФКУ і УНСоюз і про це писалося в пресі.

І ще одна справа. На вступі обидвох рецензій знаходимо відклик від одної рецензії до другої і читач не безпідставно зробить висновок, що між двома рецензентами окремих частин спільної рецензії заздалегідь був зроблений розподіл завдань і встановлена координація праці. А втім, таке заключення випливає цілком ясно з прочитання рецензій. В одному місці співрецензент Брус Лінколн без спеціяльної потреби в рецензії, присвяченій історії голоду в Росії (СССР, підносить справу, мовляв, „першого голокосту", в якому за автором рецензії, козаки за гетьмана Б. Хмельницького „вирізали якихось 200,000 жидів (біля 35 відсотків всього жидівського населення Східньої Европи), щоб доповнити те, що історик Джеймс Біллінґтон назвав 'найбільшою масакрою жидів до приходу Гітлера'" (стор. 428). Хоч, як вже сказано вгорі, між рецензентами окремих частин спільної рецензії був розподіл і узгіднення завдань, то ніхто не стане приписувати проф. Маґочому щойно цитовану вставку в рецензію Б. Лінколна. А все таки — це пікантна ситуація, бо проф. Маґочому напевно відома праця Бернарда Д. Вайнриба, в якій останній доказує неточність опису подій та безглуздність пересадних і помилкових цифер хроніки Натана Ганновера та інших гейбрейських хронік щодо жидівських жертв в часі повстання гетьмана Хмельницького. Праця Вайнриба (25 сторінок друку) появилася в журналі „Гарвардські Українські Студії" за червень 1977 року, тобто тоді, коли проф. Маґочий ще був співробітником УНІГУ, а може співробітником редакції журналу. Він, що так підкреслено висуває в своїй рецензії потребу повнішої документації і вірогідности джерел і чисел, міг в інтересі точности й науки якщо не спростувати, то бодай звернути увагу своєму співрецензентові, висловити застереження чи відмежуватися від вживання його співробітником в цій рецензії, спростованих Вайнрибом фальшивих чисел.

Прочитавши рецензію уважно і повернувшися до неї пізніше для повного прочитання, уважний читач не може не помітити, що в цій „подвійній рецензії", зокрема в частині підписаній проф. Маґочим не йдеться про те, щоб на основі власного широкого знання й глибокого розуміння періоду і самого явища голоду 1932-33 років оцінити працю проф. Конквеста і тим самим допомогти повніше і краще розлущити й виявити серцевину цієї проблеми у всій її наготі. Непереможне враження таке, що з-поза гладко зформульованих і написаних речень рецензії проф. Маґочого виглядає не турбота про те, „як воно насправді було", не турбота за науку, але позанауковий розрахунок і позанаукові цілі.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Мирон М. Федорів

Д. Бортнянський у дальших виданнях М. Максимова

Появилися дальші дві платівки з наспівом Д. Бортнянського. Перша платівка, як відомо, появилася скоріше, про яку багато доброго й похвального написано у нашій пресі. Проволока у дальших випусках платівок була зумовлена браком фондів, бо наспіви професійними співаками з юнійними вимогами були коштовні, а з тим і саме видання платівок у репрезентаційному та багатому у зміст оформленні, з окремою двосторінковою вкладкою з українськими, старослов'янськими й англійськими текстами до концертів, у їх формальнім поділі та виказом солістів, вимагали немалого вкладу гроша. Таке припізнення із-за таких причин зовсім оправдане й ми радіємо, що серед

(Закінчення на стор. 4)

Ф. Лукіянович

ФІЛЬМ „ШОАГ"

IV.

Закінчення

Частинно зміст його розповіді про Треблінку та Авшвіц передано вже раніше. Він висловився, що Треблінка виконувала своє завдання, але із подивом говорив про справність та організацію дій нищення у Авшвіці. Ляндсман, як уже згадано раніше, не тільки, що не дотримав даного слова відносно 30-ох літ, але Сухомела та деяких інших скрито фільмував.

Автор цієї статті має враження що Сухомел людина звичайна, без знання інших мов, — і заледве чи був спроможний розрізнити українців від росіян чи литовців від лотишів. Так, наприклад, в 1943 році, частину вартових у Авшвіці становили словацькі добровільці, які не могли стерпіти того, що бачили і втекли. Декількох із них зловили та повісили у Біркенаві.

Німка, яка молодою дівчиною прибула до Хелмна, також висловлювала співчуття до в'язнів, але чомусь залишилась там далі працювати. Начальник залізниць Люблинської области тільки згодом довідався про концтабори, але він тут, як сказав, ні причому. Довідуємось, що транспорти в'язнів були включені в середньоевропейську сітку та що за них слід було платити валютою держави, через яку переїжджали.

Одначе найбільша симптоматична була розмова з д-ром прав Ґресслером, тоді 28-річним референтом суспільної опіки варшавського ґетто у його розкішному кабінеті. Коли його запитали чи він бачив трупи на вулицях та хідниках ґетто, д-р Ґресслер відповів, що про те він чув, але подробиць не тямить, а коли поклали йому запит чи відомо йому, що за один лиш місяць згинуло 6,000 осіб, він сказав, що це високе... надто високе число. І заявив, опісля, що він, як референт суспільної опіки, тут старався поліпшити життєві умови. Відповідь д-ра Ґресслера була виминаюча, мовляв, „моя хата скраю, я нічого не знаю"... Адже він був лиш незначним урядовцем. Для д-ра Ґресслера не було нічого легшого як надягнути на себе мантію невинности... Іншими словами — винних шукайте там в Берліні, не тут, а там, де були „великі риби"...

Враження та міркування

Вперше автор цієї статті мав змогу побачити цей фільм зимою 1985 року в кінотеатрі. Враження із нього дуже сильне, майже приголомшуюче і потрібно деякого часу, щоб отрястись із нього. Публіка була переважно жидівська і багато глядачів мали сльози в очах, інші хлипали.

Оглянувши фільм „Шоаг", в деякій мірі можна зрозуміти докори жидів під адресою різних національностей, що в той час, коли винищували жидів — вони або ставились до того явища пасивно або деякі з них навіть допомагали нацистам. Правдоподібно були й такі, але за кривди, що в дійсності їм заподіяли німці, в жидів не повинно бути ненависти аж до цієї міри, щоб доходило до кривоприсяги та фальшивих зізнань на процесах у ЗСА

Жидам слід затямити собі три основні істини. Перша, — що кожний хто рятував жидів, наражував себе та свою родину на винищення, бо таких німці на місці розстрілювали, тоді як жидів заганяли до ґетто, де вони все ж таки мали якусь можливість вижити.

Друге — на українських землях, жиди ніколи не були співзвучним елементом з нашими національними прагненнями. Вони жили окремо у власних спільнотах-кагалах, і на західніх землях вони ставились до наших державницьких стремлінь переважно невтрально, натомість, за виїмками, крайньо ворожо на центрально-східніх. Їхні симпатії виявились недвозначно, коли большевики зайняли західні українські землі. З яким ентузіязмом вони вітали їх!

А третя істина — це що на Україні проживає приблизно 850,000 жидів, тоді як в Ізраїлі, заледве декілька українців. За всі ці обвинувачення, злонамірені наклепи, комусь, колись прийдеться здати одвіт.

Чи справді документальний фільм?

У супровідній літературі, як і в оглядах, чи рецензіях преси, читаємо, що це є документальний фільм. Тут, дозвольте пояснити, що під цим виразом слід розуміти. Якщо мова про світлини, то вони, автентичні, це ж саме стосується фільмів, документів чи інших безспірних доказів одного часу чи подій.

А тепер запитаймо, чи це можна примінити до „Шоаґ"? Відповідь — аж ніяк! Бо кому тут вірити, як одні твердять, що в'язні подорожували пульманівськими вагонами, а інші — заперечували, Сухомел (автор його б назвав Пустомель) - не розбирається в національності сторожі, німецькі свідчення — це звичайні вибілення, а крім того, від часу подій до самих свідчень минуло аж 30-35 літ! Хто може затямити все те, що ділялось тоді точно, та передати на звукозаписувач?!

А тому будемо ближчі правди, якщо назвемо цей фільм частинно документальним.

Чому ж не рятували їх західні жиди?

Вітольд Карський сповнив свою обіцянку. Він стрінувся із провідниками сіонізму в Англії як також із асами жидівських впливів у ЗСА, а це — з Бернардом Барухом — надзвичайно впливовим дорадником кількох президентів, з Генрі Морґентавом, міністром фінансів за Ф. Рузвелта, Г. Леманом, — впливовим губернатором стейту Ню Йорк, та рядом інших жидів, слово яких важило у Білому Домі та Пентаґоні.

А чому на це не вказав Ляндсман у своєму фільмі, висвітлюючи впливових Барухів, Морґентава, Лемана та інших, для яких, розкинення летючок та бомбардування, тоді вже знищеної Люфтваффе Ґерінга, не було ніякою проблемою?

Чому, зосереджувати сочку на дурненького „Пустомеля", замість на впливових Барухів, та інших?

А це тому, щоб могли вони виминути такі питання та відповідь, як – чому жиди із Заходу не рятували своїх єдинокровних братів, тоді, як вони були спроможні це зробити, а натомість нині скидають легковажно вину за їхнє знищення на інші народи? Чому жиди не рятували жидів!?

КЛЯВС БАРБІ, КОЛИШНІЙ шеф ґестапо в Ліоні, Франція, під час Другої світової війни, а тепер підсудний на процесі, зустрівся перший раз особисто зі свідком Люсієн Марген ,який твердив, що в 1944 році К. Барбі допитував його, вживаючи вишукані тотрури, щоб видобути від нього потрібні йому інформації. Після тортур Л. Марген був висланий до концентраційного табору. Суддя наказав привести К. Барбі з тюрми св. Йосифа в Ліоні на залю процесу на вимогу прокуратури і свідка, який весь час твердив, що він розпізнав Барбі з фотографій, телевізійних передач і зустрічей у перших днях процесу. Барбі, однак, відмовився визнати висунене проти нього обвинувачення свідком Л. Марген і почав відчитувати по-німецьки свою заздалегідь приготовану заяву, у якій він повторив уже раніше сказані речі про те, що він перебуває у Франції нелегально, схоплений терористами в Болівії. Після того, як суддя Андре Сердіні перервав його читання К. Барбі взагалі відмовився відповідати на питання прокуратури і суддів і тільки час від часу потихо вимовляв по-німецьки „ніхт", або „найн".

Українська Вільна Академія Наук у США

повідомляє, що

на 1987/88 академічний рік

із СТЕПЕНДІЙНОГО ФОНДУ ім. проф. ОЛЕКСИ ПЕТРОВА виділено одну або дві стипендії по 1,500.00 дол.

для студентів-кандидатів на наукові ступені маґістра чи доктора (graduate student), або молодих науковців з україно-знавчих дисциплін, які є або горожанами або сталими мешканцями США або студіюють в американських університетах.

Аплікакнти повинні надіслати такі дані:

1. Автобіографію
2. Копію академічного свідоцтва з університету (graduate school) й з коледжу (college)
3. Листа — рекомендацію головного професора, академічного дорадника аплікакнта
4. Листа — рекомендацію другого професора, який добре знає наукову роботу аплікакнта

Конкурс починається 31-го травня 1987 р. і кінчається 15-го липня 1987 р.

ТОВАРИСТВО СВЯТА СОФІЯ — КОМІСІЯ ПАТРІЯРШОГО ФОНДУ

повідомляє:

на ПАТРІЯРШИЙ ФОНД зложили

І-87

1,000.00 дол. — Марія Овчаренко (на будову бібліотеки при УКУ в Римі);
по 500.00 дол. — д-р Александер і Мирослава Цибрівські, Адріян Долінський;
180.00 дол. — Ірена Ева Мостович (звернений гонорар);
по 100.00 дол. — Роман Вомпель, Роман Король, Орест і Христина Ганас, Володимир і Наталія Клапіщак, д-р Роман і Лідія Смик (родинна пожертва за 1-ий квартал 1987 р.), д-р Тарас і Іванна Ганушевські, Ігор Мельникович (у 5-ту річницю смерти мами бл. п. Анни Мельникович — замість квітів на могилу);
по 50.00 дол. — Богдан Котис, Стефанія, Христя і Ігор Лукомські (у пам'ять бл. п. інж. Евгена Лукомського), д-р Іван Кіндрат (замість квітів на могилу бл. п. Іларіона Домбчевського, члена Відділу УПТ в Рочестері, Н. Й.), д-р Александер і Мирослава Цибрівські (у пам'ять бл. п. Олени Качоровської);
по 25.00 дол. — Ірина Лаврович (у пам'ять бл. п. інж. Евгена Лукомського), Василь і Софія Циган, д-р Валтер і Зеновія Бровінс, М. Ставницький, Олена Куса (у пам'ять бл. п. сина Володимира Біленького і синової Тереси), Александра Ленцик, Олег Склепкович, Андрій і Катерина Бук (замість квітів на могилу бл. п. о. митрата І. Сиротинського і В. Мацька);
по 20.00 дол. — Аліна Олексин, Михайло й Олена Елиїв, Володимир Сенежак;
по 10.00 дол. — Михайло Панкевич, Михайло Барановський, мґр Юліян Бачинський;
по 5.00 дол. — Любомир Мізь, Володимир Левицький.

2,115.00 дол. — Коляда у Філядельфії, Па. (1-ша частина)

Збірка Українського Патріярхального Т-ва, Відділ в Баффало, Н. Й. — 1986-ий рік, переслала Оксана Бережницька:

590.00 дол — 1-ша рата
575.00 дол — 2-га рата

Листа ч. 0061А — Збірка замість квітів на могилу бл. п. Івана Кантора у Філядельфії, Па., зложили:

25.00 дол. — д-р Тетяна Цісик;
по 20.00 дол. — д-р Романа Навроцька, Осип Петрович;
15.00 дол. — Емма Послушна;
по 10.00 дол. — Дмитро Синюх, Іван і Анна Квік, д-р Леонід Рудницький, Лев Ганусяк, Борис Послушний, Григорій Коцур

Датки на Патріярший Фонд в Ню Гейвен, Конн. — переслала Павлина Лодинська, зложили

50.00 дол. — інж. Трояк;
по 25.00 дол. — д-р Цак;
20.00 дол. — Пані Белей

Листа ч. 2030 — Коляда в Маямі, Флор. — зібрав і переслав Франко Гурин, зложили

по 20.00 дол. — Михайло Ковальчук, Франко Гурин,
по 10.00 дол. — Вероніка Цегельська, А. С. Левицькі, Ярослав Зварич, М. (нечітке), Любомир Трач, Михайло й Іванна Яремко, Т. Гарасим, Йосиф М. Сохор, Зенон Питляр, Іван Хоптій, Степан Венґльовський, О. Степан Зарічний, О. Л. Мартинюк, Мирон і Анна Івашко, Антон Угляр, Роман Балабан
5.00 дол. — П. Дубас

Товариство свята Софія — Комісія Патріяршого Фонду — складає щиру подяку усім вельмишановним жертводавцям і збірщикам.

Всі датки на Патріярший Фонд Товариства Свята Софія можна відтягати від податку IRS No. 23-7380645

Всі чеки просимо виписувати на

St. Sophia Religious Association
Patriarchal Fund

та пересилати на адресу

9711 Whitewood Rd., Philadelphia, Pa. 19117

В Чикаґо почалися святкування Тисячоліття

Українське Чикаґо почало відчувати дух та вагомість великого Ювілею — Тисячоліття прийняття Християнства. Уже від довшого часу на нашому терені існує й діє об'єднаний громадський Комітет, що його очолив Роман Мицик. Цей Комітет приєднав до своєї організаційної системи великий колектив людей, покликав до життя ряд комісій та референтур, які почали розгортати свою діяльність. Ця діяльність поволі починає набирати конкретних форм вияву в громаді, бо вже тут і там відбуваються організовані акції, на яких щораз частіше нав'язується до нашого Ювілею Тисячоліття.

Першою ластівкою на ширшу скалю відзначувань надходячого Ювілею Тисячоліття треба вважати концерт чоловічого хору „Сурма" з участю сумівського танцювального ансамблю „Україна", що відбувся в суботу, 16-го травня ц. р., в авдиторії Лейн Технікал гайскул.

Хорові „Сурма" та танцювальному ансамблеві „Україна" честь і слава, бо вони були тими, що започаткували в Чикаґо наші святкування та відзначування Ювілею Тисячоліття Християнства, який буде мати своє кульмінаційне закінчення в наступному році.

Чоловічий хор „Сурма" є відомий чикаґській громаді із своїх частих виступів у нашому місті на різних академіях, святкуваннях національних дат тощо. Також відомий є сумівський танцювальний ансамбль „Україна". Ми до них звикли, любимо їх і навіть не уявляємо собі святочної імпрези без їхньої участи, зокрема коли йдеться про хор.

Цим разом у суботу, 16-го травня, ми мали нагоду і: послухати й побачити не в рамках академії, де вони виступають з двома чи трьома піснями, але в самостійному концерті. Хоч це не перший такий концерт для цих одиниць, все таки, коли стало відомо, що концерт відбудеться, то всі очікували, щоб почути наших „хлопців" з „Сурми" з надією, що заспівають нам також дещо з нового репертуару.

Чоловічий хор „Сурма" виступив в складі 44 співаків під диригентурою проф. Романа Андрушка та при фортепіяновому супроводі Джаінґ Ґі. В першій частині програми хор виконав вісім пісень: „Услиши, Господи" муз. І. Лаврівського, „Садок вишневий" А. Гнатишина з сольо Я. Головки та Я. Петраша, „Гуляли" О. Нижанківського з сольо Т. Ванджури, В. Зарицького, М. Желехівського та Я. Петраша, „Калиновий гай" І. Шамо, „Гей степами" — пісні УПА з сольо В. Зарицького та М. Желехівського та „Ой, видно село" Л. Лепкого. З нових пісень у першій частині були: „Огні горять" муз. І. Воробкевича, С. Людкевича з сольо М. Желехівського та М. Крехтяка і „Над Прутом у лузі" І. Воробкевича.

Кожний хор має свій характер і свій стиль. „Сурма" відзначається відкритим повним голосом, грімким звуком із помітним замилуванням до форте та звертає особливу увагу на дикцію. Це легко було помітити в піснях „Гуляли", „Огні горять", „Ой, видно село" та інших. Публіка (біля 800 осіб) любила виконання хору і нагороджувала співаків численними оплесками.

Перша частина концерту закінчилася виступом сумівського танцювального ансамблю „Україна" під мистецьким керівництвом хореографа Євгена Літвінова. Ансамбль виконав танок „Вечорниці". Танцювальний ансамбль також розпочав другу частину концерту, цим разом танком „Гопак". Обидва танки були надзвичайно захоплюючі. Глядачі насолоджувалися цікавими хореографічними композиціями, добірними кроками, вмілим використанням змін темпу, вплітанням індивідуальних та групових пописів на тлі цілости та, особливо, подивляли вияв, як здавалося, необмеженої молодечої енерґії як у хлопців так і дівчат. Публіка часто реаґувала в середині танцю спонтанними оплесками, не приховуючи свого захоплення.

Після виступу танцювального ансамблю другу частину концерту продовжував дальше хор „Сурма". В другій частині ми почули: „Закувала та сива зозуля" муз. П. Ніщинського з сольо Я. Петраша, „Карпати" І. Шамо з сольо Я. Головки, „Ясени" з сольо В. Зарицького та М. Желехівського, „Бандуристе, орле сизий" Я. Орлова з сольо Т. Ванджури та „Грай, бандуро" І. Шамо. З нових пісень у другій частині хор виконав: „Прощання" муз. Ф. Отто з сольо Я. Головки, „Ой, під гаєм" М. Колесси, сольо М. Крехтяка, „Діброва" Д. Котка з сольо Я. Головки. Фортепіяновий супровід для багатьох пісень був опрацьований диригентом хору Р. Андрушком.

Як у першій частині, так і в другій, публіка була щедра на оплески для хору.

На закінчення концерту виступив Р. Мицик, який подякував виконавцям за їх чудовий мистецький виступ. Він підкреслив, що ми повинні бути щасливі, що почалиювілейнісвяткування Тисячоліття та побажав присутнім, щоб всі могли відчути й пережити дух Ювілею.

Від громадського Комітету диригента хору Р. Андрушка та хореографа Є. Літвінова нагороджено букетами квітів.

Чистий дохід з концерту був призначений на цілі святкувань Тисячоліття Хрищення України.

Лука Костелина

ВАТИКАН ВІДНОВИВ повні права для американського римо-католицького Архиєпископа Реймонда Гантгавзена із Сієтл у стейті Вашінґтон з передумовою, що він погодиться на єпископа-помічника, що його найманує Папа Іван Павло II. Цей крок Ватикану розглядають в дяких колах, як повну перемогу Архиєпископа Гантгавзена і його прихильників, які не тільки домагалися, але практикували недозволені Церквою речі. Наприклад, у церковних приміщеннях відбували свої наради гомосексуалісти, католицькі священики сповідали і причащали протестантів й інших некатоликів. Архиєпископ Р. Гантгавзен толерував усі ці практики, кажучи, що вони були потрібні для вдержання дисципліни серед вірних в дієцезії. Об'єктивні спостерігачі припускають, що Ватикан, з допомгою деяких впливових ієрархів, помалу відсуне від влади згаданого архиєпископа і не буде толерувати анархії в Церкві.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР ГРЕЦЬКОГО уряду Андреас Папандреу має намір запропонувати парляментові „розв'язку" присутности чи неприсутности американських воєнних баз на грецькій території. Велика частина грецьких політичних партій і народу противляться таким заходам їхнього прем'єра. На американських базах в Греції працює 45,000 греків, які, очевидно, втратять роботу після ліквідації баз, а крім того Греція буде виставлена на небезпеку нападу не тільки зі сторони комуністичних держав, але також Туреччини, агресію якої на Кипр здержували тільки ЗСА.

ПРІЗВИЩЕ АВТОРА

Автором замітки про повість Володимира Мерещанка п. з. „Як марно зів'яв той первоцвіт" („Свобода", ч. 101, з 29-го травня ц.р.) є д-р Юліян Химинець.

Ред.

М. Савчак...

(Закінчення зі стор. 1)

ків на пості голови СУА.

На голову СУА вибрано Марію Савчак. У склад Головної Управи увійшли: заступниці голови — Іванна Ратич, Ольга Гнатейко, Лідія Гладка, Марта Богачевська-Хомяк; протоколярна секретарка — Любомира Артимишин, кореспонденційна секретарка - Марія Томоруґ, англомовна секретарка — Розалія Полчі, скарбничка — Олександра Кіршак, фінансова секретарка — Марта Данилюк; вільні члени — Ірина Куровицька, Рома Шуган. Референтками вибрано: музейно-мистецька — Любов Волинець, виховна — Ольга Третяк, суспільної опіки — Ліда Черник, стипендій — Анна Кравчук, пресова — Ірина Чайківська. Контрольну комісію очолила Ірена Кіндрачук.

Округа Огайо і Конвенційний комітет, що його очолювала Дарія Городиська, зразково підготовили конвенцію.

З нагоди XXI Конвенції Видавнича комісія під проводом І. Чайківської видала пам'яткову книжку з діяльности СУА за час від січня 1984 до 31-го грудня 1986 року.

П. Шевчук...

(Закінчення зі стор. 1)

Гаврилюк, другий заступник — С. Мочульський, український секретар — І. Дурбак і заступник Й. Романишин, англомовний секретар — П. Урбан, касир — В. Варшона, організатор — Е. Наболотний; Контрольна комісія: М. Савків, В. Кошикар і М. Наугольник.

Після виборів згадано померших членів однохвилинною мовчанкою.

В. Квас привітав членів на зборах та передав привіт від Головної Екзекутиви УНС та вручив П. Шевчукові чек за організаційні здобутки. В. Квас подякував секретарям за організування нових членів та коротко говорив про досягнення поодиноких секретарів. Дальше В. Квас докладніше розказав програму, яка запланована на День Батька на Союзівці в неділю, 21-го червня.

Після відповідей на запити, збори закрив голова подякою, а розмови продовжувались при перекусці.

ШПИТАЛЬ ІМ. СВ. КЛЯРИ в Ню Йорку стане першою лікарнею в якій лікуватимуть виключно пацієнтів, які хворіють на недугу АІДС і з ним пов'язаних хворіб. Ця лікарня із своїми приміщеннями на 250 ліжок стане найбільшою лікарнею в країні, виключно призначеною на лікування АІДС.

Об'єднання Мистців Українців в Америці

з великим сумом повідомляє, що в неділю, 24-го травня 1987 р. відійшов у Вічність

ВИЗНАЧНИЙ СКУЛЬПТОР

бл. п.

АНДРІЙ ДАРАГАН

автор пам'ятника Шевченкові у Вінніпезі, виконав дереворізьбу у Церкві-Пам'ятнику у С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

ПОХОВАНИЙ 27-го травня 1987 р. на цвинтарі Рослін на Лонґ Айленді, Н. Й.

Ділимося сумною вісткою, що дня 27-го травня 1987 р. відійшов у Вічність на 92-му році життя

бл. п.

Степан А. Пельц

з Вороблика Королівського, один із основників Товариства Оборони Лемківщини, довголітній дописувач про Лемківщину і художник — примітивне малярство.

Тіло спочиває в похоронному заведенні McKeon, 31-29 Perry Avenue, Bronx, N.Y.

ПОХОРОН в суботу, 30-го травня 1987 р. о год. 10-ій з похоронного заведення й о 11-ій год. із Saint Brendon Church, 207nt Perry Avenue, Bronx, N.Y.

Дочка — ЛЮБА ЯРМІЙ з мужем АЛЕКСАНДРОМ і дітьми
Син — д-р ЮРІЙ
Брат — МИХАЙО з родиною
Шваґерка — КАТРУСЯ СІМЦІВ
Шваґри —
СОЗОНТ І ІРИНА КОМАР з дітьми
ТАРАС І МАРІЯ ЗАГАЄВИЧІ
Ближча та дальша Родина

Ділимося сумною вісткою, що 26-го травня 1987 р. по довгій і тяжкій хворобі, заосмотрена Найсвятішими Тайнами і Єлеопомазанням відійшла у Вічність

наша Найдорожча

МАМА І БАБЦЯ

бл. п.

Анна Дорощак

нар. 18-го вересня 1900 р. в Золочеві в родині Івана Строчина і Марії Безпалько, Заріччя.

ПАРАСТАС відправиться в п'ятницю, 29-го травня 1987 року о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Kapala i Glodek, Minneapolis, Minn.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в суботу, 30-го травня 1987 р. о год. 9-ій ранку в українській католицькій церкві св. Константина.

Тлінні Останки спочинуть на цвинтарі Getsameni, Minn.

Горем прибиті:

син — д-р ІВАН з дружиною НАДІЄЮ
внуки — АНДРІЙ, МИХАСЬ, НАТАЛКА І МАРУСЯ

ПОСЛАБЛЕНИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ доляр зробив відбій і досяг найбільшого свого зиску в цьому році у відношенні до всіх інших передових валют. Ця хвилина надзвичайного поліпшення американського доляра — це відгомін у поліпшенні біржевого ринку, як теж і деякого зросту відсоткової стопи.

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ПО ВІДХОДІ У ГОСПОДНЮ ВІЧНІСТЬ

Незабутнього

бл. п. інж.

Атанаса Михайла Мілянича

відбудуться

ЗАУПОКІЙНІ БОГОСЛУЖЕННЯ

в понеділок, 8-го червня 1987 року

- в Ню Йорку, в церкві св. Юра, о год. 9-ій ранку;
- в Нюарку, в церкві св. Івана Хрестителя, о год. 7:15 ранку;
- в Дітройті, в церкві Непорочного Зачаття Діви Марії;
- в Менчестері, Англія, в церкві Успення Пр. Д. М.;
- в Мюнхені, Німеччина, в катедральному храмі св. Андрея Первозванного;
- в Зальцбурґу, Австрія;
- в Курітібі, Бразилія, в катедральному храмі;
- в Кастельгандольфо, Італія, в каплиці оо. Студитів;
- в Ґлен Ков, в манастирі св. Йосафата;
- в Люрді, Франція, в храмі Пренепорочної Діви Марії.

Просимо згадати Покійного в своїх молитвах.

Дружина — ЕВСТАХІЯ
з ДІТЬМИ, ВНУКАМИ І РОДИНОЮ

ПОДЯКА

Дня 21-го березня 1987 р. з волі Всевишнього, на 77-му році життя, відійшов ненадійно від нас у Вічність, прийнявши Найсвятіші Тайни

наш Дорогий

ЧОЛОВІК, ТАТО, ДІДО І ШВАҐЕР

бл. п.

СТЕФАН ЗУБАЛЬ

Цією дорогою вдячні ми із глибини серця Родині, Приятелям і Знайомим, що в часі нашого родинного горя виявили нам так багато щирого співчуття і розради особисто, листовно чи телефонічно.

Найщиріша подяка Преподобним Отцям Василіянам парафії Непорочного Зачаття ПДМ в Гемтремку за переведення похоронних відправ, особливо о. д-рові С. Саболові за відвідини в лікарні і за уділення Найсвятіших Тайн.

Сердечно дякуємо родинам: О. і В. Гриньків, Г. і В. Крупяк, Е. і В. Барнич, Е. і С. Климишин та І. і З. Томків, що виявили багато помочі й сердешности в часі нашого горя.

Невимовно щира подяка за зворушливі прощальні слова під час Панахиди, на цвинтарі й під час Тризни панам: Я. Крупякові, д-рові А. Слюсарчукові, інж. Т. Марчакові, В. Паліжові, В. Барановi, С. Білому і Р. Лазарчукові.

Щира подяка усім за пожертви на Святі Літургії, добродійні цілі і за квіти.

На СЛУЖБИ БОЖІ до церкви Непорочного зачаття зложили:

Українська Американська Координаційна Рада, Союз Українок Америки 63-ій Відд., Рідна Школа, В. Баран, В. і Е. Барнич, С. і І. Білий, О. Богай, М. Беневич, А. Воробкевич, М. і З. Василькевич, Т. Горпинюк, Марія Гриньків, Д. Дудра, Я. і О. Добровольський, Б. і М. Дяків, А. і Ґ. Задурович, Е. і М. Козак, А. і З. Камінські, Я. Кривий, Д. Каськів, Н. і М. Куницький, Е. Качор, С. і М. Касій, Ф. Кульчицький, М. і О. Ласка, Е. і А. Лятишевський, Л. Левак, М. Малинович, О. Михалович, О. Михалович, Г. і К. Озарків, І. Олехів, М. і О. Сявавко, А. Савка, д-р В. Савчук, Б. і О. Середюк, Вілям Холивай, Фред Холивай, В. Черненко, М. Шехович, Марійська Дружина Непорочного Зачаття.

На СЛУЖБИ БОЖІ до Люрду:

по $25 — Г. Кохановська, І. Лисинецька, родина Кордубів і Клосів;
по $15 — Йосиф Бевцик;
по $10 — Я. Кірик, І. Кашубинська, А.Ліськевич, В. і О. Гриньків;
$5 — Михайло Оксамитний;
$105 — Учні, Приятелі і Знайомі з Льорейну зложили: М. Андрійович, К. Баюрчак, І. Болюх, Гелен Блискун, В. Біляк, В. Безґацький, С. і К. Ганчарик, Гаркач Григорій, Г. Диріа, П. і М. Івасишин, О. Крайчик, З. Княгиницький, В. Купіняк, В. Кульчицький, Б. Калюшик, Л. Калюшик, М. Купчинська, О. Крайчик, О. і М. Лесюк, К. і М. Мацлинський, С. і С. Маланчук, Г. і Д. Мейджер, О. і С. Розмаринович, П. Ратич, М. Пакуш, Б. Пакуш, Е. і О. Пакуш, Е. і М. Пащин, А. Сілецька, Т. і д-р Сілецькі, С. і К. Шува.

На ПАТРІЯРШИЙ ФОНД, СВЯТА СОФІЯ:

$100 — зложили дружина Марія Зубаль і сини: інж. Орест Зубаль і д-р Ігор Зубаль;
по $50 — Ярослав і Олена Добровольські, М. і Н. Кунинські, Новицька Ірена, Марта Новицька-Стедл, Т. і М. Угорчак, С. Щуровська;
по $30 — М. Добровольський, А. і З. Камінські;
по $25 — В. і Е. Барнич, В. і Х. Гнатчуки, С. і І. Климишин, І. Клос і О. Кордуба, Я. і О. Крупяк, А. і З. Слюсарчук, В. і О. Паліж, Б. і Н. Петріна, Окружна Управа СУА в Дітройті;
по $20 — С. і І. Білий, Н. і Л. Гевко, В. і О. Гриньків, В. Горський, В. і Р. Дигдало, С. і М. Злочовський, П. і О. Захарій, П. Капітанець, М. і О. Климишин, Н. Літинська, Л. Ромах, М. і Л. Томин, Л. і Д. Федорко;
$15 — Дарія Конюх;
по $10 — Я. і М. Базюк, Ю. і Л. Бараник, В. Бобяк, М. Беневич, О. Бігун, Т. і О. Гищак, І. Грушкевич, Р. Крохмалюк, І. Кошів, Б. і С. Коссак, М. Пісовська, А. і Е. Лятишевські, О. Пончина, І. і Б. Левицькі, М. і Л. Лазарчук, М. і С. Оглябяк, Д. Ощудляк, Р. і А. Прийма, М. і І. Прийма, Д. Попадинець, Д. Пісецька, М. і О. Сявавко, П. Семеґен, З. і О. Стельмах, Л. Татух, М. Татарин, З. і І. Томків, Р. Тобіянська, Р. Чубата, М. Цісарук;
по $5 — Осип Бігун, Н. Н.

$20 — на ШКОЛУ УКРАЇНОЗНАВСТВА Ірена Гнатчук.

$15 — на ДОМІВКУ СУА Ліда Колодчин.

На ФОНД 1000-ЛІТТЯ ХРИЩЕННЯ УКРАЇНИ:

по $500 — Марія Зубаль, інж. Орест Зубаль і д-р Ігор Зубаль;
$25 — Клюб Емеритів.

На ШКОЛУ НЕПОРОЧНОГО ЗАЧАТТЯ:

по $30 — О. Гевко, А. і З. Камінські, А. і К. Рижий;
$25 — Петро Рогатинський;
$20 — Дарія Дудра;
$15 — Т. Марчак;
по $10 — М. Беневич, Т. Блажкевич, І. Бодрук, Р. і В. Гординські, М. і Л. Гречні, С. Годів, О. і В. Гриньків, І. і М. Іваницькі, І. Іваницький, Я. Казанівська, Н. і К. Прихітко, О. Процик, І. Решетилович і С. Пужецька, С. Шумило;
$5 — Текля Гринчук.

Нехай Всевишній Господь благословить усіх та винагородить сторицею.

МАРІЯ ЗУБАЛЬ з СИНАМИ І РОДИНОЮ

П'єса „Танок волі" на сценах Америки



Сцена з п'єси „Танок волі" Бориса Будного. Зліва: артисти О. Микитенко, Т. Парченко, О. Стельмахович, Н. Липовецька.

Черговим успіхом драматичного ансамблю „Заграва" з Торонто є постановка п'єси на чотири дії „Танок волі" Бориса Будного, відомого драматурга-сатирика, автора комедії „Віва Бойко", яка також у минулому році йшла дуже успішно на сценах Канади і Америки.

П'єса „Танок волі" — новий твір автора з дуже актуальною і контроверсійною проблемою нашої еміґрації — „культобміном". Режисер Володимир Довганюк, досвідчений актор який виступав на різних сценах і в різних ролях, з уродженим хистом і досвідом поставив новий твір з великим успіхом.

Вже чотири рази у заповненій по береги великій залі Українського Культурного Центру в Торонто публіка з захопленням вітала виконавців. З таким же успіхом відбулися недавно вистави в Ню Йорку і Філядельфії, бо ансамбль „Заграва", здається, одинокий, на північно-американському континенті не тратить популярности та далі активний і атриктивний як і в минулому.

Тема п'єси, як згадано, — „культобмін". Поділені на цю тему погляди про його корисність і шкідливість нуртують в родині. Треба приїзду танцювального ансамблю з України, щоб розв'язати цю справу. Балерина Тамара Роєнко прагне залишитися в Канаді, вибираючи волю. Допомогти їй в цьому хоче Тарас Захарчук, а йому допомагає урядник міністерства еміґрації. Як звичайно у таких випадках є цілий ряд проблем, а найголовніше, як вирватись з-під „ока" наглядачів та посланців совєтської амбасади. Танцюристку треба десь переховувати. На перешкоді плянів — наречена Тараса і його батьки, противники будь-яких зустрічей з совєтчиками.

У який спосіб переховувалась балерина, родинні труднощі і непорозуміння, як віднайшли її представники совєтської амбасади і що сталося, писати не буду, бо це така напружено-емоційна частина п'єси, що належно її пережити і сприйняти можна тільки особисто... Знаменито грають актори Олександра Микитенко (балерина Тамара Роєнко), Адам Стець (Тарас Захарчук), Йосип Терлецький (урядовець міністерства еміґрації Ростик Костик), Анна Левицька (його дружина Ніна), Оля Щурик (наречена Тараса Оля Соловій), Маруся Якимів і Ілярій Кушніренко (Катерина і Василь Захарчуки). Культурних „опікунів" з УССР виконали знаменито: Олекса Стельмахович (Олексій Пеньок), Тарас Парченко (Валерій Хропенко), Надя Липовецька (Людмила Поросюк) і Орест Лещишин (представник канадського міністерства зовнішніх справ Тоні Слизенко). Ця остання дія розв'язує конфлікт: Тамара після різних труднощів, перешкод, хвилювань і страхів залишається в Канаді, Оля, наречена Тараса, що у багатьох непорозумілих обставинах ревнувала, підозріваючи Тараса у симпатії до Тамари, зрозумівши все, замирилася з ним, а розв'язки питання „культобміну" показала правдиву дійсність, чи треба і як зустрічатися та з ким.

Публіка щиро нагороджувала бурхливими оплесками, квітами автора п'єси Бориса Будного.

Декорація сцени, технічне ведення і освітлення спарвно проводили Степан Приймач, Степан Бандера і Марко Кушніренко.

П'єса „Танок волі" проходить успішно завдяки цілості театру, його досвідченим акторам, як і молодих, що дає запоруку дальшого росту „Заграви", темі, а зокрема, організаційному хистові голови театру Володимирові Довганюкові, який після смерті Марії Левицької піднявся ще й функції режисера.

В. Дідюк

„Бажати..."

(Закінчення зі ст. 2)

мом в епоху постійних змін у техніці продукції, видатности праці, повного забезпечення вимог консумента, а головно свободи ринку.

6. У висновку, на питання, чи бажати Ґорбачову успіху, автор відповідає так: „Коли Ґорбачова постигне доля Хрущова і коли його реформи не перейдуть — буде зле. Коли ж би йому повелось, буде „недобре". Це „зле" — „недобре" обґрунтовує він ось як: Якщо Ґорбачову не повезе, то за 30-40 років матиме до вибору: війну, або СССР зійде на світовій сцені до ролі тільки чисельного колоса, який перестане бути світовою потугою. А це тому, що розвиток науки і техніки ставить такі великі вимоги, що навіть дотепер домінуючі держави мають труднощі. На тлі такого інтелектуального суперництва виринають нині, наприклад, труднощі між Америкою й Японією. Тільки вільна людина може брати участь у такому суперництві і втриматись. Друга причина конечности зміни системи продукції це та, що совєтам не вдасться утримати їхні підприємства, які продукують для зброєнь, як замкнені острови, які займають перше місце в продукції, залишаючи решту підприємств позаду. В епоху головокружного розвитку технології воєнний промисл (нині в Совєтському Союзі ефективний) не можна відмежувати від решти культавої промисловости. Щораз більше число непов'язаних зі зброєннями спеціяльностей бере участь у розвитку й удосконалюванні воєнної промисловости. Біологія з генетикою, медицина і фармакологія є заанґажовані у воєнній продукції, не згадуючи вже про сектор автоматизації і компюторів. Ґорбачов, студіюючи опінії експертів, мусить це тямити. Держава, яка хоче бути імперією, мусить теж бути цивілізаційним першуном, а не тільки першуном у продукції нуклеарних ракет, танків, та у шпигунстві. Нині совєти перегнивають із нутра, їх нищить пістряк із середини. Перед ними альтернатива: або виявиться, що совєти є нездатні зробити їхню евроазійську цивілізаційну систему елястичною, і тоді вони перестануть „переганяти" і нападуть на Захід, або зуміють, всупереч дотеперішньому досвідові, достосувати систему до вимог XXI сторіччя. Якщо переможе перша альтернатива буде нова світова війна, якщо друга — виросте справжня світова суперпотуга. Тому „перестройка" Ґорбачова може мати наслідок „зовсім злий", або „менше злий".

На мій розсуд польський погляд на питання „перестройки" має сенс. Цей погляд можемо і ми прийняти. З одним застереженням: поляки не загибають, бо все ж таки мають якусь автономію у рамках совєтської імперії. Наша ситуація більш загрозлива. Тому незалежно від погляду на дальшу мету зміни, які можуть дещо „уцивілізувати" систему, нам треба зміни вітати і в міру можливости їх використовувати.

Д. Бортнянський

(Закінчення зі ст. 2)

таких не зовсім сприяючих для таких речей обставин, задуманий проєкт не завмер і платівки у їх більшості появилися. Це очевидно заслуга М. Максимова, що не піддався зневірі і вперто просував розпочате діло, а діло великої ваги, бо видання всіх концертів Бортнянського мало статись таки великим вкладом у нашу високу музичну культуру, саме у пам'ятний час Ювілею 1000-ліття Хрищення України, чекаючи повних 200 літ на повне їх відспівання, чого досі не було.

Це справді великий змаг і дириґента і його хору, але діло можна сказати, майже доконане, бо близьке кінця, над чим нам усім треба задуматись і допомогти ідейне діло, задумане для української справи, довести до цілковитого кінця, бо з п'яти заплянованих платівок ще залишилися дві до завершення. Три платівки Максимів якось дотягнув, а решта буде залежати від нашої співдії в закупі платівок, що вже вийшли та окремих дотаціях від нашого загалу та наших суспільних установ, щоб завершити цей великий задум зрекомпенсувати Бортнянського для нас, що досі неслушно уважавсь російським з позиції державної сили росіян. Тому залежно від нашої кооперації Бортнянський вирине на денне світло як наш у цілій його музичній творчості — не тільки в своїх одно і двохорових концертах, але в дальшому тягу й у його операх та в інструментальній і сольовій музиці.

Про музичну вартість платівок Максимова, під фірмою „Музікус Бортнянський", з наспіваними концертами, годі тут ширше писати, бо їх описалося досить вичерпно з появою першої, як сказано, а опісля другої й третьої платівки. А дописи були фахові й вичерпні визначних наших музикознавців та критиків, які не щадили слів у вислові їх прихильних думок та в наскрізь позитивній оцінці цих професійно наспіваних рекордів. Та все ж таки й тут загально можна сказати, що Бортнянський у цих наспівах вийшов напрочуд живий та повний мистецької й духової наснаги в оркестрі людських голосів, так своєрідних, емоційних та ідеально зіспіваних, хоч і не в великому числі. Хор Максимова робить велике враження і справді є сатисфакція мати такий зразковий запис хорових співів у своєму посіданні. Правду говорячи, рідко доводиться чути хорове діло так майстерно виконане щодо звуку, балянсу голосів, інтонації, ритму та музичної, а тут ще й одухновленої мови. Це все, очевидно, завдяки професійності співаків, школених до всякого роду концертових співів та всяких звукозаписів, у доборі яких Максимів показався фаховим знавцем.

Допоможім, отже, Максимову докінчити це велике діло задумане на ширшу скалю, щоб виявити нашу високу музичну культуру та кинути гарне світло на нас, що маємо за собою такі неоціненої вартості надбання. Поспішім із закупом цих платівок, які є дорогим нашим скарбом, а тут ще й спомином з ювілейних днів 1000-ліття нашого Християнства.

Замовлення на платівки, що вийшли, й датки на наспів останніх, слати на адресу: „Musicus Bortnianskii", 191 Lippincott St., Toronto, Ont., Canada, M5S 2P3.

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ КАБІНЕТ голосами 14 проти 3 і одного стриманого, прийняв формально звідомлення спеціяльної слідчої парляментарної комісії, яка займалася слідством шпигунської афери Джанатана Полларда, американського жида, і тим самим взяв на себе вину за шпигунство ізраїльської розвідки у заприязнених З'єднаних Стейтах Америки. Комісію, як відомо, очолював колишній міністер закордонних справ Абба Ебан. Очевидно, праця комісії матиме тільки теоретичне значення, бо в противному випадку треба б притягнути до кримінальної відповідальности весь кабінет, або, як пише ізраїльська газета „Еліот Ахаронот" „усі є винні, тому, правдоподібно, ніхто не понесе відповідальности".

Україна...

(Закінчення зі стор. 1)

через брак знання мови у американського журналіста треба було справді від раннього ранку до пізнього вечора бути при ньому, щоб допомагати у кожній ситуації, дарма, що постійно був присутній також і офіційний перекладач.

Питаємося, як відбувалася ціла подорож і тут Таня розповідає нам, що в Україну вони вдвічі їздили втрійку (разом із фотографом „Нешенел Джіоґрафік"). Журнал зробив договір із пресовим агентством „Новості" щодо тури і місцевостей, які журналіст хотів відвідати. Перша частина подорожі відбулася в місяцях серпні-вересні 1986 року, коротко після трагедії в Чорнобилі друга у жовтні-листопаді — однак і один, і другий раз зайшли деякі зміни в заплянованому „маршруті", які подорожні мусіли прийняти.

Таня сміється, що якось не дуже їм щастило із плянами, бо постійно запізнялися. Ось хотіли бачити жнива в Україні, але гаряче літо змінило їх час і вони приїхали на два тижні запізно, їхали в Ялту, щоб приглядатися зборові винограду, а приїхали коли вже його закінчено. Але таки вдалося їм бачити свято жовтневої революції в Києві із почесних місць на трибуні, на яких були лише офіційні чинники.

М. Едвардс мав багато зустрічів з тими офіційними чинниками та багато з ними розмов, в яких Таня не брала участи, користуючись присутністю місцевого перекладача.

Американський журналіст, однак, був зацікавлений звичайним, щоденним життям громадян і хотів його пізнати, що не завжди було легко.

Питаємося, як сталося, що М. Едвардс виказав таке добре та правильне знання про Україну, яке нас усіх українських читачів взяло особливо за серце. Вживання „Україна" без погірдливого для нас родівника, ми звикли постійно спростовувати.

Довідуємося, що він дістав багато літератури з УНІГУ та від інших українських наукових установ і перед першою поїздкою простудіював їх дуже пильно, так що їхав вже добре обізнаний і тому навіть без знання мови міг влучно оцінювати ситуацію, тим більше, що він справді зацікавився Україною і її тепер дійсно зрозумів.

Наші питання не були б повні, як би ми не поставили ще одного, на тему настроїв після катастрофи в Чорнобилі, тим більше, що подорожники вже літом 1986 року були у Києві. Але Едвардсові відмовлено відвідин місця катастрофи, а населення не дуже на цю тему висловлювалося. Все ж можна було відчути почуття резиґнації: „Що буде то буде".

Літом завважилося також в Україні менше чужинців, це правдоподібно було теж наслідком Чорнобиля і переляку, який огорнув західній світ.

Таня згадує багато зворушливих моментів із зустрічів з населенням, ми слухаємо про все із зацікавленням і чекаємо нетерпеливо на оглянення десятків знімок, які вона привезла зі собою і тепер показує у наших громадах, доповнюючи ними прегарно доповіді М. Едвардса.

І так наша громада, завдяки Тані може тепер бачити цю далеку, а також близьку кожному українському серцю Україну подвійними, але ясними очима.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 31-го ТРАВНЯ 1987 р.

Трентон, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запорозька Січ 245-ий Відд., о 2-ій год. по пол. в залі УНДому при 479 Jeremiah Ave. Просимо членів прибути. — Ів. Бойчук, гол., М. Мартиненко, секр.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

АННА Ф. ЗАЗВОРСЬКА, довголітня членка УНС і секретар Відд. 313-го в Смитмілл, Па., і Відд. 135-го в Смок Ран, Па., померла 28-го квітня 1987 року на 77-му році життя. Нар. 6-го серпня 1909 року. Членом УНС стала 1953 року. Залишила у смутку мужа Френка. Похорон відбувся 30-го квітня 1987 року на цвинтарі в Ресні, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Джуді Лашинська, секр.

ЮЛІЯ ХОЛОДНЯК, член УНС Відд. 334-го ім. Івана Франка в Клівленді, Огайо, померла 27-го квітня 1987 року на 88-му році життя. Нар. 1898 року в Україні. Членом УНС стала 1961 року. Залишила у смутку дочку Едіту Морозинську, внучок Вікторію Бецку, Діяну і Наталію, правнуків Леона і Ніну. Похорон відбувся на цвинтарі Бруклин Гайтс в Клівленді, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!

Стефанія Бохонок, секр.

ОЛЕКСАНДЕР АНТОНЕНКО, член УНС Відд. 424-го Т-ва „Герої Крут" у Філядельфії, Па., помер 17-го травня 1987 року на 64-му році життя. Нар. 1923 року на Полтавщині, Україна. Членом УНС став 1971 року. Залишив у смутку дружину Уляну, сина Володимира з родиною та доньку Галю. Похорон відбувся 21-го травня 1987 року на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

В. Трипупенко, секр.

ДЖЕЙМС ГАЙОВИЙ, член УНС Відд. 287-го Т-ва „Сини України" в Джерзі Ситі, Н. Дж., помер 9-го квітня 1987 року на 87-му році життя. Нар. 28-го січня 1900 року в селі Слобідка Лісна, Україна. Членом УНС став 931 року. Залишив у смутку дружину Анну, дочку Олену Адам з мужем Едвардом, внучку Арлін і сестру Юстину. Похорон відбувся 13-го квітня 1987 року на цвинтарі Св. Марії в Абінгтоні, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Б. Ясінський, секр.

ДМИТРО ЯРЕМКО, член УНС, бувший секретар та голова Відд. 323-го Б-ва св. Володимира в Канзас Ситі, Канз. помер 14-го квітня 1987 року на 91-му році життя. Нар. 1895 року в Західній Україні. Членом УНС став 1919 року. Залишив у смутку дружину Марію, трьох синів — Василя, Йосифа і Леона, дочку Павлину Меттюс, 17 внуків і 18 правнуків. Похорон відбувся 20 квітня 1987 року на цвинтарі Кальварія в Канзас Ситі, Канс.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Білик, секр.

ІВАН КОЛОТИЛО, член УНС Відд. 127-го ім. св. Миколая в Баффало, Н.Й., помер 4-го квітня 1987 року на 66-му році життя. Нар. 12-го квітня 1921 року в Баффало, Н.Й. Членом УНС став 1938 року. Залишив у смутку дружину Ольгу Павловську, доньок Діяну і Деніс Тозієр, внучку Меліссу та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 7-го квітня 1987 року на цвинтарі св. Хреста в Лакаванна, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

М. А. Гаравус, секр.

Інж. **АТАНАС МИХАЙЛО МІЛЯНИЧ**, член УНС-у Пластового Відділу ч. 450 в Ню Йорку, помер 30-го квітня 1987 року на 85-му році життя. Нар. 1902 року в Старому Місті, Лежайськ, Україна. Членом УНС став 1950 року. Був основником Пластових Відділів УНС в Америці. Залишив у смутку дружину Евстахію, дочок Зоряну, Мотрю, синів Ігоря і Ростислава з родинами, внука Михайла, внучок: Маю, Лісу і Алексу та ближчу і дальшу родину в світі. Похорон відбувся 4-го травня 1987 року на цвинтарі св. Андрея Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

„Тихо спи... Без тривог...
З нами Бог! З нами Бог!...
Вічна Йому Пам'ять!

Управа Відділу 450.
Е. Мілянич